

Изм. номер 43/22.07.2022

ДО

Г-Н ГЕОРГИ ГЪОКОВ

МИНИСТЪР НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

И

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ ПО РАВНОПОСТАВЕННОСТТА НА ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ

СТАНОВИЩЕ

от Фондация „Екатерина Каравелова“

Относно: Проект на Доклад за равнопоставеността между жените и мъжете в Република България за 2021 г.

Уважаеми г-н Гъоков,

Фондация „Екатерина Каравелова“ вече над 6 години целенасочено работи за равнопоставеността на жените и мъжете в страната, като развива дейности в три основни направления: „Общност“ чрез социалния формат „ТЯ в...“, „Развитие“ чрез програмата за личностно развитие „ТЯ съм АЗ“ и „Политики“ чрез нашата застъпническа дейност. Работата ни в областта на застъпничеството е базирана на убеждението, че жените имат важна роля по отношение на всички теми от дневния ред на обществото, както и на разбирането, че политиките трябва да се основават на изследвания и данни. През 2019 взехме активно участие в работната група „Жени, мир и сигурност“ към Министерство на външните работи, чийто резултат е първият Национален план за действие във връзка с Резолюция 1325 на ООН. От 2021 фондацията е член на Регионален съвет за развитие за Южен централен регион към Министерство на регионалното развитие и благоустройството и Национален съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерски съвет. Редовно участваме в обществени консултации във връзка със стратегии, планове и законодателни инициативи, които засягат въпросите на равнопоставеността между половете и правата на жените.

Като организация, която е тясно специализирана в работата по насърчаване на равнопоставеността между жените и мъжете, активното включване на жените в процесите на вземане на решения, преодоляването на стереотипите по пол и интерсекционалната дискриминация, отчитаме важността на проследяването на резултатите и въздействието от националните политики в тази сфера.

По-долу представяме нашите препоръки относно Проект на Доклад за равнопоставеността между жените и мъжете в Република България за 2021 г. (за краткост „Доклада“), които следват хронологията на документа:

2.1. Национален съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерски съвет

През 2021 г. се проведе процедура за обновяване на състава на Националния съвет по равнопоставеност на жените и мъжете към МС, насочена към юридически лица с нестопанска цел. Предлагаме тази информация да се допълни в Доклада, като се включи списък на новите членове.

2.2. Координатори по равнопоставеност на жените и мъжете

В Доклада се казва, че „[В] централните органи на изпълнителната власт и всичките 28 областни администрации има служители определени за координатори по равнопоставеност на жените и мъжете. Функциите им като такива са вписани и в длъжностните им характеристики. Те са част от институционалния механизъм в България.” Предвид факта, че координаторите са част от институционалния механизъм по равнопоставеност в страната, би било полезно да се включи информация колко на брой са те и как заинтересованите страни могат да се свържат с тях.

В този смисъл предлагаме към Доклада да се добави директна връзка към списък с актуалния състав от всички координатори на национално и областно ниво и техните контакти.

2.4. Национален план за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете 2021-2022 г.

В тази част на Доклада се посочва, че „насърчаването на равенството в третирането и възможностите между жените и мъжете във всички области е залегнало и в най-новия инструмент за възстановяване от последиците от пандемията, а именно Плана за възстановяване и устойчивост на Република България за периода 2021-2026 г.“ без да се уточнява какви мерки предвижда Плана. Нашата препоръка е тази информация да бъде допълнена или да бъде добавена връзка към актуалната версия на този стратегически документ.

Приоритетна област 3: Насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете в процесите на вземане на решения.

В тази част на доклада прави силно впечатление отсъствието на темата за ниския процент жени на изборни длъжности и анализ на парламентарните и президентски избори през 2021 г. Информация по темата е включена в частта за **Приоритетна област 5: Преодоляване на стереотипите по пол в различни сфери на обществения живот и на сексизма**, но от Фондация „Екатерина Каравелова“ считаме, че е важно тя да бъде адресирана именно от гледна точка на равнопоставеността в процесите на вземане на решения.

За наше огромно съжаление адресирането на проблема с ниското представителство на жените на изборни длъжности в парламента и в общинските съвети не намери място в Национален план за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за

периода 2021-2022 г., въпреки че от Фондация „Екатерина Каравелова“ отправихме препоръки в тази насока в процеса по обществена консултация¹.

Резултатите от трите парламентарни вота в България за 2021 година показаха притеснителна тенденция към последователен спад на участието на жените, като към момента на встъпване в длъжност на новите народни представители от 47-то Народно събрание на 3-ти декември 2021 г. жените бяха 57 или едва 23.75% от общия му състав².

Докладът на Службата за демократични институции и права на човека на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа (ОССЕ СДИПЧ) за проведените парламентарни избори през април 2021 г. посочва, че само 30% от общия брой кандидати са били жени и едва 23% от листите в различните избирателни райони са оглавени от жени. В допълнение партиите не са положили конкретни усилия за достигане до жените избиратели.

Ситуацията се повтаря и на изборите през юли и ноември 2021. През месец юли 29% от общия брой кандидати за народни представители са жени, а през ноември 30%. Докладът отправя и конкретна препоръка, а именно въвеждането на временни специални мерки, които да гарантират баланс по отношение на пол на избираеми позиции в кандидатските листи³.

Позицията на Фондация „Екатерина Каравелова“ е, че пълноценното представителство на жените на изборни длъжности е от голямо значение за функционирането на демокрацията в страната и се надяваме гореизброените предизвикателства да бъдат адресирани в следващия Национален план за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете.

В контекста на гореизложеното и предвид факта, че насърчаването на равнопоставеността в процесите на вземане на решения следва да протича на всички нива, нашата препоръка относно информацията по Приоритетна област 3 във връзка с проект „VIRAGO — Младежки дневен ред 2027 — Овластяване на младите жени в дух на активно гражданство и европейски ценности“ е тя да се допълни с конкретни данни за проведените по проекта дейности в България, количествени и качествени резултати от тях като брой включили се млади жени и обратна връзка от тях за развитите компетенции.

Приоритетна област 4: Борба с насилието и защита и подкрепа на жертвите

Информацията за дейността на Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ) на стр. 59-60 не е свързана с темата за борба с насилието и нашето предложение е да бъде преместена в предишния раздел, свързан с Приоритетна област 3.

¹ Виж [Становище](#) на Фондация „Екатерина Каравелова“ относно Проект на Национален план за действие за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2021-2022 г.

² Виж [Доклад](#) „Участие на жените в политиката“ (2021) на Фондация „Екатерина Каравелова“.

³ Виж Republic of Bulgaria Parliamentary Elections (4 April 2021), ODIHR Limited Election Observation Mission [Final Report](#)

Приоритетна област 5: Преодоляване на стереотипите по пол в различни сфери на обществения живот и на сексизма.

Част от причините за ниското представителство на жените на изборни длъжности в България могат да се търсят в стереотипите по пол в различни сфери на обществения живот и сексизма. В Доклада е отчетен фактът, че се наблюдава значителен превес на участието на мъжете в радио и телевизионни предизборни програми спрямо жените. Нашето предложение е тази информация да бъде допълнена с анализ на предизборните програми на политическите партии, които показват, че жените в България продължават да се разглеждат основно в ролята им на майка или като жертви на домашно насилие⁴. В дългосрочен план препоръката ни е да се извършва мониторинг от гледна точка на равнопоставеността на жените и мъжете и на самите предизборни кампании на политическите партии.

Общи препоръки

В Доклада липсва задълбочен анализ на негативното въздействие на COVID-19 върху равнопоставеността, въпреки че пандемията продължи и през 2021 г. и нашето предложение е тази информация да бъде допълнена.

В заключение, Проектът на Доклад за равнопоставеността между жените и мъжете в Република България за 2021 г. се отличава от Доклада за равнопоставеността между жените и мъжете в Република България за 2020 г. с това, че отсъства раздел за дейностите за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете, свързани с изпълнението на международни ангажименти. Това прави трудно оценяването на дейностите и резултатите на национално ниво спрямо целите на Стратегията на ЕС за равенство между половете за периода 2020-2025 и Целите за устойчиво развитие. В този смисъл нашата препоръка е да се добави такъв раздел по примера на миналогодишния Доклад и това да бъде устойчива практика.

Надяваме се, че направените от нас предложения в дух на конструктивен диалог ще бъдат взети предвид.

Лице за контакт:

1. Маргарита Спасова - експерт „Застъпничество“, Фондация „Екатерина Каравелова“, margarita.spasova@sheinbulgaria.org

С уважение,

Марина Кисьова де Хеус
Изпълнителен директор
Фондация „Екатерина Каравелова“

⁴ Виж [Доклад](#) „Участие на жените в политиката“ (2021) на Фондация „Екатерина Каравелова“